

Kitabın adı: Hüseyin Cilga, **Sultan Samut**, İstanbul, 2006 (6)

SUNUŞ

Dr. Doğan KAYA

Türk kültür hayatına bakıldığında *derviş, şeyh, pir, dede, baba* adlarıyla anılan Anadolu erenlerinin yüzyıllar boyunca toplum üzerinde etkisi olmuştur.

1071 Malazgirt zaferinden sonra akın akın, Diyar-ı Rum olarak adlandırılan Anadolu'ya gelen Horasan erenleri, Sivas yöresinde de faaliyet göstermişler; halkın üzerinde Ahmet Yesevî düşüncesini hâkim kılmaya çalışmışlardır. Anadolu'nun Onların gayretleri sayesinde ki, Anadolu hatta Rumeli, manen fethedilmiş, böylece gelecek için sağlam zemin hazırlanmıştır.

Anadolu Abdalları, Anadolu Gazileri, Anadolu Ahileri ve Bacıları olarak bilinen dört zümre, gerçekten de Anadolu'nun inşasında önemli işler başarmış, inanç yönünden sağlam temeller atmışlardır. Sayılamayacak derecede mevcudu olan bu zatlara ait gerek Anadolu'da ve gerekse Rumeli'de bugün yüzlerce yadır vardır.

Türk-İslâm âleminde veli kabirleri veya makamları, halkın daima saygı duyduğu, ziyaret ettiği, orada bulunan zatın ruhaniyetinden istifade ettiği yerler olmuştur. Bunlara sadece veli değil, gazi unvanlı şahısların türbeleri de dahildir. Hayattayken hal ve hareketleriyle insanlara örnek olan, onların dertleriyle dertlenen, Allah'ın rızasını kazanmış mübarek kimseler olarak bilinen veliler, gün olmuş nasihat ve tavsiyeleriyle padişahlara dahi yardım etmişlerdir. İnsanlar, yatırları yalnız hacet ve dileklerinin Allah tarafından kabul edilmesi için değil, aynı zamanda çeşitli hastalıklardan kurtulmak maksadıyla da ziyaret ederler. Türbede yatan zatın özelliğini kerametleri, yaşayışı, yaşadığı devir, tarikati belirtmekle beraber halkın ziyaret amacı da onun diğer ulu kişilerden farkı yönünü ortaya koyar.

Manevî üstünlüklere sahip bu kişilere ait yatırlar Anadolu'nun dört bir tarafına yayılmış durumdadır. Sivas da yatırların fazla olduğu yörelerimizden biridir. Yüzölçümü itibarıyla Türkiye'nin ikinci büyük ili olan ve 1285 köyüyle Türkiye'nin en fazla köyüne sahip olan Sivas, yüzyıllar boyu pek çok kültüre beşiklik yapmış bir yöremizdir. Bir bakıma Sivas, Anadolu'nun özetidir. Pek çok millî ve folklorik değere sahiptir. Bu değerlerin bir bölümünü de inanç folkloru ve buna bağlı olarak da yatırlar oluşturur. Sivas'ın ilçe ve köylerinde araştırılmayı bekleyen onlarca türbe ve makam bulunmaktadır. Doğudan batıya, kuzeyden güneye uzanan istikametlerin güzergâhında bulunmasından, buna bağlı olarak, üzerinde tarih boyu birçok hadise ve faaliyetlerin yer almasından

dolayı bu sonucu tabii karşılamamız gerekir. Sivas'taki yüzlerce yatırdan birisi de Samut Baba'ya aittir.

Samut Baba'yı konu alan ilk derli-toplu çalışma rahmetli İbrahim Aslanođlu'na, kitap olarak adından söz edeceğimiz ilk eser de Hüseyin Cılga'ya aittir. Elinizde bulunan bu eser, söz konusu kitabın ikinci baskısıdır. Samut adlı bu kitabın ilk baskısı 2005 yılında yapılmıştır. Cılga, eserini yazarken birinci kaynaklara ulaşmış ve böylelikle orijinal bir eseri ortaya koymuştur. Cılga'nın ileriki dönemlerde bulabileceğini umut ettiğim yeni belge ve bilgilerle "Samut"u daha kapsamlı hale getireceğine inancım tamdır.

Hüseyin Cılga eseri ile bu alanda çalışacak olanlara da örnek olmuştur. Biz halkbilimcilerin arzularından birisi de bu tarzda yapılan münferit çalışmaların sayısının artmasıdır. Böylelikle inanç folklorunda daha objektif değerlendirmeler yapılması hususunda katkı sağlanmış olacaktır.

Gerek eserinden gerekse kültürümüze yaptığı bu hizmetinden dolayı Hüseyin Cılga'yı yürekten kutluyor; "Samut"u bütün Türk okurlarına ve araştırmacılarına tavsiye ediyorum.